

Norsk Vanns innspill til:**Energi- og miljøkomiteen 21. oktober 2020 vedr.****Prop. 1 S (2020-2021) fra Klima- og miljødepartementet og Prop. 1 S (2020-2021) fra Olje- og energidepartementet****Behov for en egen Stortingsmelding om vann- og avløpsbransjen**

Det er mange instanser som har et ansvar for leveransen for rent drikkevann og forsvarlig håndtering av avløpsvann. Vi har nå i en fersk rapport beregnet investeringsbehovet de neste 20 årene til 320 milliarder. Dette vil føre til en betydelig økning i gebyrene for innbyggeren i landet. Vi må sikre oss at disse store investeringene blir gjort mest mulig riktig og kostnadseffektiv. Da kan vi også presse gebyrveksten nedover. Her handler det om innovasjoner, koordinert regelverk, avklaringer knyttet til klimaendringer, bestillerkompetanse og utførerkompetanse, kapasiteter i hele verdikjeden og potensialet for å utvikle en sterk næring som kan øke eksportinntektene. Men siden det er mange uavklarte problemstillinger, en fragmentert stat og et langstrakt land burde disse problemstillingene være belyst i en helhetlig stortingsmelding slik at det kan bli en koordinert innsats for de neste 100 år.

Vi ber derfor om at komiteen vedtar en innstilling hvor man etterspør en egen stortingsmelding om vannbransjens utfordringer.

Insentiver for klimatilpasning

(KLD: Kap. 1420 post 61 «Tilskot til klimatiltak og klimatilpassing»)

(OED: Kap. 1820 NVE post 01 Driftsutgifter og post 22 Flom- og skredforebygging)

Norsk Vann er positive til at regjeringen vil «samarbeide med kommunene for å sette dem bedre i stand til å håndtere nye utfordringer som følge av klimaendringene, inkludert et forbedret tilbud fra NVE for veiledning om arealplanlegging». Vi er fornøyde med at regjeringen har lagt inn ekstra midler til NVE i dette arbeidet. Samtidig vil vi understreke viktigheten av at det etableres tilskuddsordninger hvor kommunene kan søke om statlig støtte til nødvendige klimatilpasningstiltak som er uforholdsmessig kostnadskreven, som gjenåpning av bekker i tettbygde strøk, slik det allerede gjøres på flom- og skredsikringsområdet.

Vi ber regjeringen styrke tilskuddsordningen til klimatilpasningstiltak vesentlig, forslagsvis med 50 mill. kroner for 2021, og utvide ordningen til å omfatte støtte til konkrete tiltak.

Oppfølging av Overvannsutvalgets innstilling

(KLD: Kap. 6 Oppfølging av oppmodningsvedtak nr. 914 juni 2017)

Det er fem år siden utvalget leverte sine anbefalinger og sentrale spørsmål er dessverre fortsatt ikke tatt inn i dette arbeidet. De siste årene har regjeringen hatt bedre fremdrift i arbeidet med å følge opp Overvannsutvalgets anbefalinger. Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Klima- og miljødepartementet arbeider med forslag til viktige lovendringer i henholdsvis plan- og bygningsloven og vass- og avløpsanleggslova, som vi forventer blir lagt frem for Stortinget i løpet av 2021. Vi mener derfor det er på tide at det settes av tilstrekkelige ressurser til også å utrede to sentrale spørsmål som de hittil har utelatt. Dette gjelder gebyrfinansiering av forebyggende tiltak og ansvaret for etterfølgende skader. Et overvannsgebyr vil kunne sikre finansieringen av forbyggende tiltak til beste for fellesskapet. Dagens objektive ansvar for skader motvirker imidlertid nødvendig forebygging.

Vi ber om at Stortinget setter av tilstrekkelige ressurser til at regjeringen kan følge opp forslagene i NOU 2015:16, herunder utrede spørsmålet om finansiering av forebyggende tiltak og ansvar for skader

Sekundærrensing av avløp

Miljødirektoratet har sammen med fylkesmennene nå varslet en innskjerping av praksis for sekundærrensing. Bare i Viken skal det nå lages 40 nye utslippstillatelser. Det samme skjer nå i mange regioner. Dette vil kreve en betydelig kapasitet og kompetanse vi ikke kan se man i dag besitter i stor nok grad. Videre er avløpskapitlene i forurensingsforskriften modne for revisjon, noe som er spilt inn fra bransjen til Miljødirektoratet. Gjødselforeforskriften har bransjen ventet lenge på, den legger også føringer for hvordan man skal løse oppdraget til det beste for framtiden. Det er krevende for de som nå skal investere milliardbeløp i slambehandlingsanlegg uten å vite hvilke myndighetskrav som skal legges til grunn.

Det haster å få på plass rammeverket som skal til og den nødvendige kompetansen og kapasiteten hos staten for å følge opp dette.

Behov for fremtidsrettede rammebetingelser for slam og biogass

Norsk Vann er fornøyd med at regjeringen ønsker «at Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi som utnytter ressursene bedre, og utarbeide en nasjonal strategi om sirkulær økonomi». Vann- og avløpsanleggene i kommunene kan bidra til det grønne skiftet og en mer sirkulær økonomi, gjennom bl.a. økt produksjon av ren energi og økt utnyttelse av ressursene i avløpet. Det er imidlertid behov for mer fremtidsrettede og avklarte rammebetingelser på avløps- og gjødselfareområdet, for å kunne utvikle dagens avløpsrensingsanlegg til morgendagens ressursbehandlingsanlegg. På avløpsrensingsanleggene produseres store mengder slam, som er rikt på organisk materiale og næringsstoffer som nitrogen og fosfor, og som må behandles og utnyttes som en verdifull ressurs. Det investeres i biogassanlegg flere steder for å ta ut energipotensialet fra slammet.

Oppfølgingen av Klimakur 2030 vil bli viktig. Vi mener det blir ekstra viktig å utrede det regjeringen sier de vil vurdere, et omsetningskrav for avansert biodrivstoff eller biogass for innenlands skipsfart. Dette kan gi den nødvendige markedsadgangen som kan trygge de investeringer som kommunen kan gjøre for å ta neste skritt inn i en enda bedre utviklet sirkulærøkonomi. Norske avløpsrensingsanlegg har stor kapasitet til å levere biogass til mange næringer.

Vi ber Stortinget om å gi bransjen fremtidsrettede rammebetingelser for utnyttelse av biogass og slam fra avløpsrensingsanlegg som en ressurs, som del av Norges satsing på en sirkulær økonomi. Bransjen har i lang tid ventet på en revidering av gjødselforeforskriften, og ber Stortinget etterspørre dette arbeidet.

Helhetlig vannforvaltning

(Kap. 1420 post 22 «Statlege vassmiljøtiltak» og post 70 «Tilskot til vassmiljøtiltak»)

For statlige vannmiljøtiltak er det behov for større midler til gjennomføring av arbeidet, herunder statlig delfinansiering av lokale vannområdekoordinatorer. For tilskudd til vannmiljøtiltak er det behov for økte rammer, herunder bør det etableres en statlig støtteordning til kommunale avløpsanlegg som får urimelig høyt avløpsgebyr som følge av ekstra pålegg utløst av vannforskriftens miljømål. Det bør også utredes incentivordninger for huseiere i spredt bebyggelse som blir pålagt å gjennomføre kostbare avløpstiltak.

Vi ber Stortinget om en økning på 10 mill. kr til arbeidet i vannområdene og en økning på 20 mill. kr til vannmiljøovervåking. Til sammen 30 mill. kr, for å sikre gjennomføringsevne i en krevende fase av arbeidet med å innfri felleseuropeiske vannmiljømål i norske vassdrag. Vi ber også om at det sikres ressurser til å revidere avløpsbestemmelsene i forurensingsforskriften.

Kontaktpersoner:

Direktør Thomas Breen, mob. 479 75 340, thomas.breen@norsk vann.no

Norsk Vann er den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen. Organisasjonen skal bidra til rent vann og en bærekraftig utvikling av bransjen gjennom å sikre gode rammebetingelser, kompetanseutvikling og samhandling. Norsk Vann eies av norske kommuner, kommunalt eide vann- og avløpselskaper, kommunenes driftsassistanser og noen samvirkevannverk. Norsk Vann representerer 320 kommuner med ca. 95 % av landets innbyggere. En rekke leverandører, rådgivere m.v. er tilknyttede medlemmer. Norsk Vann har en samarbeidsavtale med KS.